

Майка ми (Веска) е родена на 25 октомври 1920 г. в с. Осиковица, Ботевградска околия. Тя е най-малкото от 8-те деца на баба Владка и дядо Георги.

След сключване на граждански брак двамата с татко (Дечко Саранеделчев) са се прибрали в Казанлък. Баба Владка, силно религиозна жена, не приела гражданския брак за сериозно нещо, което да гарантира свързване живота на двама млади в едно семейство. През ден-два започвали да идват писма от нея, в които окайвала чедото си, едва ли не като измамено, и настоявала час по-скоро да се венчаят /да сключат църковен брак/. Мама и татко (Веска и Дечко) не обръщали голямо внимание на тези писма, защото били уверени в своите чувства, а и знаели, че според новото законодателство на първо място, като условие за бракосъчетание е гражданския брак, а след това църковния, който може да бъде и по-късно. Баба продължавала да настоява и те най-после склонили и венчавката станала мразовит и снежен февруарски ден на 1947 г. Майка била само с ушита от нея копринена булчинска рокля и жестоко измръзнала. Кумове им станали приятелите Мария и Георги Бъклови. По-късно те бяха кръстници на мен, сестра ми и на нашите деца.

Майка завършва с отличие прогимназиално /основно/ образование в родното си село. Желаете да продължи с ученето, но не се е ориентирала къде и какво. Идва в село най-големият ѝ брат Стайко и разяснява, че ако продължи в гимназия, след като я завърши, надали ще може да работи нещо с такова образование и евентуално трябва да учи висше, но за такова родителите им нямат средства. Би могло да учи за детска или начална учителка, или пък за акушерка, но това са пак 2-3 години непосилна издръжка. Предлага ѝ вариант да я вземе със себе си във Велико Търново, където по това време работи, и там да я запише в стопанското училище с 3-годишно обучение и ще научи занаят, осигуряващ ѝ прехраната.

„Направих си сметка - разказваше майка, - че не е правилно да натоварвам родителите си с големи разходи - 5 години за гимназия плюс още най-малко 2-3 за следващо обучение, и предпочетох да отида при вуйчо ти. Освен това от малка мечтаех да мога да шия хубави рокли.“

Във Велико Търново учи първата година. След това брат ѝ - пиротехник - е преместен да работи в Плевен. Там майка завършва с отличие Стопанското училище, специалност шивачество. За да стане майстор и получи от Търговско-стопанската камара майсторско свидетелство, трябва да премине през едногодишен стаж при утвърдена модна дамска шивачка. Междувременно брат ѝ отново е преместен - този път в Държавната военна фабрика - Казанлък. Там майка през 1938-39г. работи в ателието на прочутата шивачка Каролина Вандова / Германката/. От нея майка усвоява много ценни неща в професията, а и леля Каролина я беше харесала като работлива, талантива и амбициозна. След този стаж и изпит в Пловдив, получава

майсторско свидетелство и се връща в с. Осиковица, където отваря ателие. Прочува се в цялата Ботевградска околия и въпреки оскъдицата на военните години между 1939-45г. има много клиентки и печели добре.

През 1947 г. се ражда моя милост. Настъпили са тежки времена на купонна система. Хората изнемогват в тежка оскъдица, а и платове за шиене няма. Сравнително рядко майка шиеше вкъщи и то нелегално, защото приходите бяха толкова малки, че нямаше да стигнат дори за данъците. Търсеше си работа някъде в казанлъшките предприятия, но през 50-те години настана голяма безработица. Спомням си, че през 1957г., когато и двамата ми родители бяха безработни в т.н. „Трудови резерви“, регистрираните бяха над 5 000 души. Това бюро се намираше в къща на Женския пазар и сутрин опашките пред него се виеха на няколкостотин метра. Майка не се задоволяваше да чака само там, но и обикаляше из предприятията, та дано някъде я приемат на работа. Веднъж, след такова обикаляне се върна разплакана. В една от текстилните фабрики кадровикът Астаджов я изгледал цинично и още по-цинично, с ехидна усмивка казал: „Имаме свободни места за тъкачки, ама тъй като гледам, вече не ставаш. Търсим по-младички.“

През 1959 г. успя да си намери работа в дамско ателие за поръчки към ШК „Септември“ - Казанлък, което се намираше на 30 метра северно от блока на зъболекарите Коскин. В този район през 80-те години направиха т.н. „Зона на услугите“. Работи там в един много добър колектив до 1967 г. Тогава закриха ателието и решили да я пратят в цех за конфекция, но майка намираше това за унижение. Работата по конфекция не изисква особено майсторство, талант и въображение. Напусна и вкъщи официално откри модно дамско ателие. Имаше огромна клиентела не само от Казанлък, но и от околните села. Може да се каже, че голяма част от издръжката на мен и сестра ми като студенти се дължи на приходите на майка ми от това ателие.

През 1972 г. констатирах заболяване, което отначало мислеше за безобидно и се опитваше да го лекува с билки. През април 1973 г. я оперираха от карцином на гениталиите. В Старозагорския онкодиспансер я оперираха и уж всичко мина добре. Започна отново да работи, но през 1975 г. я извикаха в онкодиспансера с настоятелна препоръка да се подложи на облъчване с някакъв току-що внесен съветски апарат. Баща ми я увещаваше да не се подлага на тези нагревки, но тя беше изпълнителна и отиде. Това беше може би най-голямата ѝ житейска грешка. Явно недобре усвоили работата с новия апарат, в онкодиспансера я преоблъчиха. Започна да кърви и външно, и вътрешно. Виждал съм тези изгаряния. Те не бяха само отпред, където е било облъчването, а изгореното бе и в задната част на тялото ѝ. Представям си какво е било във вътрешните органи. Тя обаче беше упорита, четеше книги, правеше си билкови отвари и мехлеми за мазане. От друга страна, татко купуваше от Института по розата розов конкрет и с него ежедневно ѝ правеше вътрешни промивки. Онези жени, с които е била в първата „партида“ ползващи „услугите“ на съветския

апарат, в рамките до една година починаха. Само майка живя повече от 5 години след това. Дори имаше периоди на ремисия. Например през септември 1980 г. бе в такъв период. Виждах я как се изпълва с нов живот. Вече имаше 4 внучета, съжаляваше, че до този момент не е взела участие в тяхното отглеждане, но таеше надежда, че напълно ще оздравее и в бъдеще ще помага. Не бях я чувал с години да пее. А тя умееше много добре да пее, знаеше много стари градски песни, шлагери от по-нови и по-стари времена. Използвах такъв момент и без да разбере, към края на септември записах как пее. Смъртта ѝ настъпи внезапно в 1 часа преди обяд на 6 октомври 1980 г. Младата лекарка от „Бърза помощ“, която татко извикал, хвърлила огромни усилия да я спаси и като разбрала, че е починала, се разридала. За първи път видяла човек да умира в ръцете ѝ... Бедният татко, той се въртял отчаян наоколо и за първи път се почувствал безпомощен да помогне с нещо! Той, а и всички ние бяхме свикнали, че е всемогъщ и всемогъщ, и в най-трудните моменти за всичко ще намери разрешение. Този път обаче - не! Въпреки покрусата си, той с години разказваше за тази млада лекарка и нейното себеотрицание. Жалко, че онези - в Стара Загора, пет години преди това, вместо да помогнат на майка, я увредиха непоправимо. По онова тоталитарно време бе немислимо да се търси отговорност за подобно деяние, нито пък това да стане достояние на обществото, както в днешно време.

На майка си дължа много неща. Тя допълваше или компенсираше някои погрешни насоки във възпитателните методи на татко. Беше много по-уравновесена, толерантна, подхождаше към всичко с добрина и старание да вникне в проблемите на другия човек. В своите характери с татко по много неща взаимно се допълваха. Те бяха еднакво придирчиви към чистотата, реда и в рамките на своите скромни материални възможности се стремяха да не лишават от съществените потребности мен и сестра ми. Ще пропусна, ако не спомена, че майка бе също великолепна готвачка. Тя имаше специфични готварски умения от учението си в Стопанското училище, а също така и от многото книги, които купуваше и четеше.

Накрая бих заключил, че между моите родители съществуваше любов, която не бе изместена от понякога неизбежните дребни битови кавгички, каквито ги има във всяко семейство.